

τῷ μανθάνειν. Οἱ Γάλλοι ὅμως διῆγυρίζονται, ὅτι ἡ ἐφεύρεσις τῆς Μεθόδου εἶναι εἰδικὴ τῶν, ὡς φαίνεται εἰς ἓν σύγγραμμα τυπωθὲν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1768 μὲν τὸν τίτλον, « Μέθοδος πρακτικὴ τῆς ἀναγνώσεως. Οἱ Honbault μετεχειρίσθη αὐτὴν εἰς Παρισίους τὸ 1747. Καὶ διπλεῖς Παουλέτος ὁμοίως κατὰ τὸ 1772, ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ'. παρ' οὖς καὶ Ἐθραβεύθη. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1789 ἔτος κυρίως ἐφεύρεθη κατὰ τὸν νεώτερον αὐτῆς τρόπον εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας εἰς Κορομαντέλον, πλησίον τῆς Μάδρας παρὰ τοῦ Ἀγγλου Βέλλου, ὅστις ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του κατὰ τὸ 1796 ἐξέδωκε συνοπτικὴν περιγραφὴν τῆς Μεθόδου. Μετὰ δὲ τρία ἔτη διαγκαστέρος ἐσύστησεν εἰς Δονδίνον σχολεῖον εἰσάξας αὐτήν ἀλλ' ἡ ὀψέλειά της περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ εἰς τινὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας. Ἀλλὰ τὸ 1815 μετεφέρθη εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου οἱ σοφοὶ Γάλλοι, καλλιεργήσαντες καὶ τελειοποίησαντες αὐτὴν, διέδωκαν τὰ καλά της εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων δικλεδούλοις ἔγεινε πρῶτος εἰπογήτης τῆς Μεθόδου εἰς τὸ ἔθνος μης κατὰ τὸ 1819 διδάξας ἐν πρώτοις εἰς Ἰάσιον. Μετὰ τὸν Γ. Κλεδεούλον δικλεδούλος συνεργασίθη εἰς χρῆσιν τῶν κατὰ τὸ Ἰόνιον Κράτος διδασκαλῶν ἐκθεστὸν τῆς Μεθόδου πολλὰ συνοπτικήν. Ἀκολούθως ἀκόνυμος τις ἐπύπωτεν εἰς Μελίτην καὶ διέδωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς ἀνάστασιν, ἐν Κινέλιον, ἐπιγραφόμενον, « Σύστημα Ἀγγλικὸν διὰ τὰ σχολεῖα, ἡ εὔκολος Μέθοδος διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν » τὸ Κινέλιον τοῦτο διαλαμβάνει προσέτι καὶ περὶ τῆς τῶν κορασίων διδασκαλίας, καὶ τροποποιήσεις τινὰς περὶ τὴν μέθοδον τὰς ὄποιας παραδέχονται καὶ οἱ Ἀγγλοί. Μεταξὺ ὅμως ὅλων, μόνος δὲ Κ. Κοκκώνης ἀπέδειξε σοφῶς τὰς ἀρχὰς αὐτῆς καὶ αὐτὸς μόνος ἐγνώρισε ὄποιον εἶναι τὸ μέγα σκοπούμενον τῆς ὑψηλῆς τοῦ Ἀλληλοιδιδακτικοῦ συστήματος ἐφεύρεσσας, καὶ ὄποια πρέπει νὰ ἦναι τὰ πρὸς τοῦτο συντίνοντα μέσα.

Ἡ εὔκολία αὐτῆς τῆς Μεθόδου, τὰ μεγάλα της ἀποτελέσματα, καὶ τὰ προτερήματά της παρεκίνησαν τὰ ἔθνη νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶσι, καὶ ἥδη εἶναι εἰσηγμένη εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἐκτὸς τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, εἰς ἃς ἐφεύρεθη, ἀκαλλιεργήθη καὶ ἐτελειοποιήθη, ἡ Γερμανία, ἡ Ρωσία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἐλβετία, ἡ Σουηδία, ἡ Ἐλβετία, καὶ ὅλαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις ἀγωνίζονται νὰ θελτιώσωσι τὰ ἥδη τῶν ὑπηκόων των διὰ αὐτῆς. Ἡ Ἀμερικὴ, ὅλα σχεδὸν τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, τὰ δυτικὰ καὶ μεσημβρινὰ τῆς Ἀσίας, αὐτὴ ἀκόμη ἡ Νέα Ὀλλανδία, καὶ σχεδὸν ὅλη ἡ κατοικουμένη γῆ ἀπολαμβάνει τὰ καλά της. ἡ ώραία αὕτη Μέθοδος διεγίρουσα τοὺς μαθητευομένους εἰς ἀκραν φιλοτιμίαν, φιλομάθειαν καὶ ἐπιμέλειαν, διδάσκει αὐτοῖς τὰς ἀναγκαιοτάτας εἰς πάντας ἀρχικὰς γνώσεις, μὲ δόσον τὸ δυνατὸν μεγαλητέρων οἰκονομίαν τοῦ καιροῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀναπτύσσουσα συγχρόνως τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς δυνάμεις, καὶ συντήθουσα τὰς καρδίας εἰς τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς, διδασκομένων συγχρόνως τῶν νέων τὴν εὐταξίαν, τὴν εύσεβειαν, τὴν ὑπακοήν, τὸ ἀρχεσθαι καὶ ἀρχειν. Ἐντὸν λόγῳ τὰ χρέαν καὶ τὰς ὀφελίμους γνώσεις καὶ πράξεις, τὰς ἀναγκαιοτάτας

εἰς πάντα ἄνθρωπον πρὸς τὸ εῦ καὶ καλῶς ζῆν εἰς τὸν παρόντα έλον. Ἡ Μέθοδος αὕτη εἶναι τέλος τὸ ἐπιτηδεύτατον μέσον, δι' οὓς εὐκόλως ἐμποροῦν νὰ διαδοθῶσιν ἡ χρηστοήθεια καὶ ἡ χρηστομάθεια εἰς ὅλας τὰς κλάσεις τῶν κοινωνιῶν. Δι' αὐτῆς, (ἄν ἦναι εἰς πλήρη ἐνέργειαν) εἰς δύο ἔτῶν διάστημα ὁ μαθητής (ἔχων ἡλικίαν ἐπιδεκτικὴν μαθήσεως), μὲ ὀλίγιστα ἔξοδο, ἡμιπορεῖ νὰ μάθῃ τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὰ καθήκοντα τοῦ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ καὶ τὰ τοῦ ἀγαθοῦ πολίτου, διοῦ μὲ τὰς ἱοφελεστάτας γνώσεις. Αὐτὴ εὐκόλωνεν ὅχι μόνον τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαρίων μαθημάτων, ἀλλὰ προσαρμοσθεῖσα καὶ εἰς πολλὰς ἐπιστήμας καὶ κοινωφελεῖς γνώσεις, ἀποκατέστησε κοινοτέραν καὶ ὀφελιμωτέραν τὴν διδασκαλίαν των. Ἡ γραμματικὴ, ἡ γεωγραφία, ἡ ιστορία, ἡ φυσικὴ κτλ. διδάσκονται ἥδη κατ' αὐτὴν εὔκολωτερον καὶ ἐπιτυχέστερον εἰς τὰ σχολεῖα δὲ τῶν κορασίων καὶ τὰ διάφορα κεντήματα, τὸ ράψιμον, τὸ πλέξιμον μὲ μεγάλην εὔκολίαν. Οὕτων καὶ αἱ προνοοῦσαι Κυβερνήσεις περὶ τῆς ἐκπαίδευσεως καὶ εὐτυχίας τοῦ λαοῦ, ἀλλο πρὸς τοῦτο δὲν ἔχουσι ταχύτερον καὶ ἐπιτηδεύτερον μέσον. Ἡ Β. Κυβερνήσις ἡμῶν, κατ' εὐτυχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, παρεδέχθη τὸ πρὸς φωτισμὸν αὐτοῦ συγτελεστικώτατον τοῦτο θοήθημα, ἐξέδωκε κατὰ τὸ 1834, Νόμον κανονίζοντα τὰ τῆς προκαταρκτικῆς ἐκπαίδευσεως μαθήματα, τὴν ἀπαιτουμένην ἴκανοτηταν τῶν διδασκάλων κτλ. διέταξε νὰ εἰσαχθῇ εἰς ὅλα τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα ἡ ὅρθη καὶ εὔκολος αὕτη Μέθοδος, καὶ διώρισε μετὰ ταῦτα ὡς ἀνάτατον ἐπιτηρητὴν καὶ διευθυντὴν ὅλων τῶν Δ. σχολείων τοῦ Κράτους τὸν Κ. Κοκκώνην, μακρὰν πείραν ἔχοντα τῆς μεθόδου ταύτης, καὶ μελετήσαντα αὐτὴν εἰς τὰ μέρη ὅπου ἐντελέστερον ἔχασκεῖται.

Πη Κ.η

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ.

'Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ . . . .

(Συνέχεια. Ιδὲ φύλ. ΙΖ').

Ἐν τοσούτῳ, ἐλθοῦσα εἰς Κίονον, ἀνέμενεν ἀνυπόμονῶς τὴν εἰδῆσιν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ πατρός της. Σκοπὸν δὲ εἰχε πάντοτε νὰ ἐγκαταθιώσῃ εἰς τὸ ἐν Νιγενῇ μοναστήριον, ὅπως τὸ εἰχεν ὑποσχεθῆ καὶ εἰς τὴν ἡγουμένην του, τὴν ὄποιαν εἰδοποίησε περὶ τούτου ἐκ νέου. Οὕτων, καὶ ἀφοῦ ἐπροσκύνησε τὰ ἱερὰ λειψανα, καὶ ἐλαβε τὸ σχῆμα τῆς δοκίμου, ἀνεχώρησε διὰ τὴν μονὴν ἐκείνην. Ἡ καλὴ ἡγουμένη τὴν ἐπερίμενεν ἀπὸ ὡραν εἰς ὡραν, καὶ δὲν τὴν ἔγραψε περὶ τῆς εἰς Νιγενῇ ἀφίξεως τῶν γονέων της, διὰ νὰ τοὺς ιδῇ αἰρητόδιως. Φθάσασα δὲ Παρασκευὴ ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἡγουμένης, ἐξελθούσας δόμοῦ μὲ τὰς ἀλλαγὰς καλογραῖς εἰς τὴν πύλην τοῦ μοναστηρίου πρὸς ὑποδοχήν της. « Μήπως ἔχετε εἰδῆσεις περὶ τοῦ πατρός μου; ἡρώτησεν ἀμέσως. — Ἐλα, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ἡ ἡγουμένη, ἔχω καλᾶς καὶ θὰ σὲ τὰς δώσω εἰς τὴν οἰκίαν μου. » καὶ τὴν ὠδήγησε διὰ διαφόρων θαλάμων χωρὶς νὰ προσθέσῃ τι ἀλλο. Αἱ καλογραῖς ἐσιώπων, καὶ τὸ μοντεριῶδες ἥθος των θὰ τὴν ἀνησύχει, ἐὰν δὲν τὰς παρετήρει μειδιώσας δλας. Εἰσελθοῦσα εἰς τὸν θάλαμον τῆς ἡγουμένης εὗρε

τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα της, εἰς οὓς εἶχον ἐπίστης κρύψει τὴν ἄφιξίν της. Ἀμαὶ εἶδον αἱρόνθιώς τὴν κόρην των φέρουσαν τὸ μοναχικὸν σχῆμα, εὐγνώμονες συνάμα καὶ λυπημένοι, ἔπειταν εἰς τοὺς πόδες της, ἡ δὲ Παρασκευὴ ἀναπέμψκα φωνὴν γοερὰν καὶ γονατίσασα· «τί κάμετε, εἴπε, γονεῖς μου; ὁ Θεὸς μόνος ὁ Θεὸς εὐδόσως τὰ πάντα! ἀς εὐχαριστήσωμεν τὴν πρόνοιάν του διὰ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν θαῦμά του.» Ή γούμενη καὶ αἱ λοιπαὶ καλογραῖαι, κατανυχεῖσαι τὴν καρδίαν, ἔγοντίσαν καὶ αὐταῖ, καὶ ἡ νοσην τὰς εὔχας των μὲ τὰς τῆς εὐδαίμονος οἰκογενείας.

Τὴν εὔσεβήν αὐτὴν πρᾶξιν διεδέγθησαν ἀμέσως οἱ ἀσπασμοὶ καὶ τὰ φιλήματα· ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἔτρεχον ποταμοῦ ἀπὸ τοὺς ὄρθιαλμοὺς τῆς μητρὸς, ὅσακις προσήλωντε τὰ βλέμματά της ἐπὶ τοῦ μέλαινος πέπλου τῆς θυγατρός της.

Ἄλλ᾽ ἡ εὐτυχία ἔκεινη δὲν ἐδύνατο νὰ διαρκέσῃ· τὸ σχῆμα τῆς Παρασκευῆς κατεδίκαζε τοὺς γέροντας γονεῖς της νὰ ἔστωσι μακρὰν αὐτῆς, καὶ ὁ νέος οὗτος χωρισμὸς τοὺς ἐφαίνετο σκληρότερος ἀπὸ τὸν πρώτον. Οἱ πάροι των δὲν τοὺς ἐσυγχώρουν νὰ κατοικήσωσιν εἰς Νιγενῆ· ἡ μήτηρ εἶχε συγγενεῖς εἰς Βλαδιμήρο οἵτινες τὴν ἐπροσκάλουν νὰ μεταβῇ ἔκει, καὶ ἡ ἀνάγκη τοὺς ἔβιαζε νὰ δεχθῶσι τὴν πρόσκλησιν. Μετὰ δόκτων ἡμέρας, καθ' ἦς συνεδίωσαν γαιρόμενοι καὶ λυπούμενοι ἀλληλοδιαδόχως, ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσωσιν. Ἡ ἀθλία μήτηρ ἡτο ἀπαργύροτος. «Πατέρες τὶ μᾶς χρησιμεύει, ἔλεγεν, ἡ ἐλευθερία, ἀφοῦ δλαὶ αἱ προσπάθειαι, δλαὶ αἱ ἐπιτυχίαι τῆς ἀγαπητῆς θυγατρός μας, σκοπὸν εἶχον νὰ τὴν ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τὰς ἀγράλας μας; Δὲν ἡτο λοιπὸν προτιμώτερον νὰ εἴμεθα μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Σιενίριαν;»

Βεβαίως καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ έιου μας εἶναι ἀνικρώτατον τὸ νὰ χωρίζωμεθα διὰ πάντοτε ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς μας· ἀλλὰ πόσον πλέον φρικτὸς εἶναι ὁ χωρισμὸς δόπτων ἡ ἡλικία μας εἶναι προχωρημένη καὶ δὲν προσδοκῶμεν πλέον τίποτε ἀπὸ τὸ μέλλον!

Ἀποχαιρετήσασα ἡ Παρασκευὴ τοὺς γονεῖς της ἐντὸς τοῦ θαλάμου τῆς γούμενης, τοὺς ὑπεσχέθην νὰ υπάγῃ νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους εἰς Βλαδημήρο. Μετὰ ταῦτα ἡ οἰκογένεια, συνοδευούμενη ἀπὸ τὴν γούμενην καὶ τινας καλογραῖας, μετέβησαν εἰς τὴν ἐπεκλησίαν. Ἡ νέα μοναχὴ, καὶ τοι αἰσθανούμενη τὴν σκληρότητα τοῦ χωρισμοῦ ὅστον καὶ ἡ μήτηρ της, ἐφαίνετο δύμως μᾶλλον ὑποκονιτικὴ καὶ ἐπροσάθει νὰ τὴν ἔγκαρδιώσῃ. Μ' ὅλον τοῦτο, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἔκρηξιν τῆς λύπης της κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς, ἀφοῦ συνεπροσευχήθη μετὰ τῶν γονέων της, ἀπεσύρθη ὅλιγον κατ' ὅπου ἤσαν καὶ αἱ ὅλαι μοναχαὶ, καὶ ἐφάνη διὰ τῶν κιγκλίδων. «Γύιαίνετε, καλοὶ μοι γονεῖς, τοὺς εἴπεν· ἡ θυγατρός σας ἀνήκει εἰς τὸν Θεὸν, ἀλλὰ δὲν θὰ σᾶς λησμονήσει ποτέ. Ἀγαπητέ μου πάτερ! φιλάττη μου μήτηρ! κάμετε τὴν θυσίαν τὴν ὄποιαν ζητεῖ ὁ Θεὸς, καὶ αὐτὸς θὰ σᾶς εὐλογήσει!» καὶ κατατεταραγμένη, ἥστικε τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τῶν κιγκλίδων, καὶ τὰ δάκρυα κατέθρεξαν τὸ πρόσωπόν της. Ἡ ἀθλία μήτηρ ἔξω φρενῶν, ἔτρεξεν ὀλοφυρούμενη πρὸς τὴν κόρην της· ἀλλ' ἡ γούμενη ἔκαμε νεῦμα διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἔσυρογ ἀμέσως τὸ παραπέτασμα. Αἱ καλο-

γραῖαι ἔψαλλον εὐθὺς τότε τὸ «Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν θουλῇ ἀσεβῶν», καὶ ὁ Λωπούλωφ καὶ ἡ συζυγός του ἐξῆλθον μετὰ έιχες ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὴν θύραν τῆς ὄποιας τοὺς ἐπερίμενεν ἡ ἡμαῖξ. Εἶχον ἰδὴ διὰ τὴν τελευταίαν φοράν τὴν κόρην των!

Ἡ νέα μοναχὴ ὑπεσχέθη ἀκόπως εἰς τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τοῦ μοναστηρίου· ἔξεπλήρωσεν ἀκριβέστατα τὰ χρέα της, καὶ ἐφείλκουσεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑπόληψιν ὅλων τῶν μοναχῶν· ἀλλ' ἡ ὑγεία της ἐξησθίεται ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ δὲν ἴσχυε νὰ πομείη τοὺς κόπους τοῦ ἐπαγγέλματός της· τὸ σηθόδιος της ἡτο προσθετικούμενον· τὸ μοναστήριον, κελμένον ἐπὶ ὄρους προσθετικούμενον ἀδιακόπως ἀπὸ τοὺς ἀνέμους, συνετέλει μᾶλλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νόσου της. Καὶ δλοὶ οἱ ιατροί, ἐν ἔτος μετὰ τὴν εἰσοδόν της εἰς αὐτό, τὴν ἐσυμβούλευσαν νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ.

Ἡ γούμενη, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ διὰ ὑποθέσεως εἰς Πετρούπολιν, ἀπεράσισε νὰ τὴν συμπαραλέγῃ· διότι ἐνόμιζεν ὅτι, ὅχι μόνον ἡθελε δελτιωθῆ ἡ ὑγεία της ὡς ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀέρος, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ συμφέροντα τῆς μονῆς θὰ ωφελοῦντο ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς Παρασκευῆς, γνωστῆς εἰς τὴν μητρόπολιν ἔκεινην. Μετέβησαν λοιπὸν ἔκειται, καὶ ἡ νέα μοναχὴ, ὅλως ἀφιλοκερδής, περιωρίζετο εἰς μόνην τὴν δελτίωσιν τῶν συμφερόντων τοῦ μοναστηρίου. Αἰσθανούμενη δὲ τὶς ἀπήσουν τὰ καθίκουντα τοῦ σχήματός της, δὲν ἔξπλικων τὰς κοινωνικάς της σχέσεις ὡς καὶ τὴν πρώτην φοράν, ἀλλ' εἶδε μόνον ἔκεινους δι' οὓς ἔτρεφε φιλίκες καὶ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα.

Τὴν ἐποχὴν ἔκεινην ἡ ὄψις της εἶχε μεταβληθῆ ἐπαισθητῶς ἐξ αἰτίας τῆς φίλεως· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτήν της τὴν κατάστασιν ἡτο δύσκολον νὰ ιδῃ τις φυσιογνωμίαν μᾶλλον εὐάρεστον καὶ ἐλκυστικήν. Ήτο μεσαίου ἀλλὰ καλοκαμωμένου ἀναστήματος· τὸ μέτωπόν της περικυκλωμένον ἀπὸ τὸν μέλαιναν πέπλον, κρύπτοντα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, ἡτο φοειδές. Εἶχεν ὄφθαλμούς χρώματος ἔθενώδους, μέτωπον ἀνοικτόν, βλέμμα μελαγχολικὸν ἀλλὰ προσηνές, καὶ μειδίαμα γοντευτικώτατον.

Ἐγνώριζε καὶ τὴν φύσιν καὶ τοὺς κινδύνους τῆς νόσου της· δλοὶ της οἱ λογισμοὶ ἐστρέφοντο πρὸς ἄλλον τινὰ κόσμον, καὶ ἐπερίμενε τὴν τελευταίαν της ὥραν χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς ἀνυπομονησίαν, ὡς ἐργάτης τελειώσας τὸ ἔργον τῆς ἡμέρας καὶ περιμένων τὴν ἀντιμετώπιαν τοῦ·

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ὑποθέσεών των, ἡτοιμάσθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Νιγενῆ. Τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεως των, ἡ Παρασκευὴ ὑπῆρχεν ὑπὸ παρατήρησης κυρίας τινᾶς, αἱ ὅποιαι τὴν εἶχον στείλει τὸ δηχημάτων. Εἰσερχομένη εἰς τὴν οἰκίαν των, εἶδε νέαν καθημένην εἰς τὰς κάτω θαυμίδας τῆς κλίμακος, καὶ κατὰ τὸ φρινόμενον πολλὰ πτωχήν. Ή πάτετις αὐτὴ, ἵδουσα τὴν μοναχὴν παρακολουθουμένην ἀπὸ ὑποτρέπτην φέροντα στολὴν, ἀνηγέρθη μετὰ έιχες διὰ νὰ ἔστησῃ ἐλεημοσύνην, καὶ τὴν παρουσίασσεν ἐν ἔγγραφον, τὸ δρῖπον ἔσυρεν ἀπὸ τὸν κόλπον της. «Ο πατέρ μου, εἴπεν, εἶναι παραλυτικός, καὶ μόνος του πόρος εἶναι τὸ ἔλεος τῶν φιλανθρώπων· ἐγὼ αὐτὴ εἴμαι αἰσθενής, καὶ ἐντὸς ὀλίγου δὲν θὰ ἡμπορῶ νὰ τὸν θεοθήσω.» Ἡ Παρασκευὴ ἡρπασε μὲ

χείρα τρέμουσαν τὸ ἔγγραφον, δι' οὐ δὲ φημέριος τῆς ἐνορίας ἐμπότεροι περὶ τῆς πτωχείας καὶ τῆς καλῆς τῆς νέας διαγωγῆς. Ἐνθυμήθη τότε τοὺς δυστυχεῖς καιρούς δέ τε, καθημένη ἑπίσης εἰς τὰς ἡδυμάδας τῆς γερουσίας, ἐπεκαλεῖτο εἰς μάτην τῶν ἀνθρώπων τὴν συνδρομήν· καὶ ἡ ὄμοιότης αὐτὴ κατένυξε τὴν καρδίαν της· τὴν ἔδωκε λοιπὸν δι', τι εἶχεν ἐπάνω της, καὶ τὴν ὑπερχέθη καὶ ἀλλην ἕσθιειν. Οἱ φίλοι, εἰς τὴν οἰκίαν τῶν δοπίων εὑρίσκετο, ἔσπευσαν, κατὰ τὴν σύστασίν της, νὰ συνδράμωσι τὴν πτωχὴν, καὶ ἔλαβον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τὸν πατέρα της.

Ἐπειδὴ ἦτο μόνον δύκιμος ἔζητησε τὴν ἀδειαν πρὸ τῆς ἐκ Πετρουπόλεως ἀναχωρήσεως της, νὰ χειροτονήῃ καλογραίη πρὸ τῶν τεσταράκοντα ἐπῶν τῆς ἥλικας της, ἀλλὰ δὲν κατέρθωσε νὰ τὴν λάβῃ.

Ἐπιστρέψουσα ἡ ἡγουμένη εἰς Νιγενῆ, διέμεινεν ὀλίγας ἡμέρας εἰς Νοσογορῶδες εἰς μοναστήριον καλογραίων, τοῦ ὁποίου καὶ ἡ θέσις καὶ αἱ ὄλιγάτερον αὐτηραὶ διατάξεις ἦσαν ὠφελιμώτεραι εἰς τὴν ὑγείαν τῆς Παρασκευῆς. Εἰς αὐτὸν εὑρίσκετο ἡ ἀδελφὴ νέας τινὸς μοναχῆς τῆς Νιγενῆς, μεθ' ἣς ἡ Παρασκευὴ εἶχεν ἐξ ἀρχῆς συνδέει δεσμούς στενωτάτης φιλίας· τοῦτο μαθοῦσα ἡ ἀδελφὴ αὐτὴ ἐπροσπάθησε νὰ ἐλκύσῃ παντοίους τρόπους τὴν ἀγάπην τῆς Παρασκευῆς, καὶ τοῦτο διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ τὴν κρατήσῃ ἐκεῖ χάριν τῆς ὑγείας της· ἡ ἡγουμένη συγκατένευσε διὰ τὸν ἔδιον λόγον, μ' ὅλοντί τὴν ἡγάπα ὑπερβαλλόντως, καὶ ἐπιστρέψασα εἰς Νιγενῆ ὄμοι μὲ τὴν Παρασκευὴν, ἔφροντισε νὰ μεταβῇ καὶ αὐτὴ καὶ ἡ φίλη της εἰς τὸ Νοσογορῶδες πρὸς πλειστέραν ἐκείνης εὐχαρίστησιν.

Ἡ Παρασκευὴ ἐγκατέλειψε μετ' οὐ πολὺ τὸ παλαιὸν μοναστήριον, συνδευμένη ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τὰς εὐχάς δλῶν τῶν συναδέλφων καὶ τῶν γνωρίμων της· τοὺς δύο πρώτους μῆνας τῆς εἰς Νοσογορῶδες διαμονῆς της ἡσχολήθη εἰς τὸ νὰ οἰκοδομήσῃ οἰκίσκον ξύλινον, περιέχοντα δύο θαλάμους διὰ τέ ἔκατὴν καὶ τὴν φίλην της, ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δὲν ἦτο τις κενὸς δι' αὐτάς. Αἱ μοναχαὶ, αἵτινες τὴν ἐγνώριζον ἥδη, θεώρησαν τὴν ἀφίξιν της ὡς δῶρον τι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπροθυμοῦντο, διὰ νὰ τὴν ἀνακουφίζωσι καθὸ πάσχουσαν, νὰ ἐκπληρῷσι πολλὰ χρέη της. Αἱ περιποιήσεις αὐταὶ καὶ ἡ ἡσυχία, παρέτεινον τὴν ζωὴν τῆς μέχρι τοῦ 1809 ἔτους.

Άλλ' ἀπὸ πολλοῦ οἱ ιατροὶ ἦσαν ἀπληπισμένοι· καὶ μ' ὅλον διτὶ καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια τὸ ἐγνώριζε, δὲν ἐνδιένει εἰσέτι τόσον πλησίον τὸν θάνατόν της· φαίνεται διτὶ ἡ θεία πρόνοια, εὐεργεστοῦσα τοὺς πάσχοντας τὴν ἀθεράπευτον ταύτην νόσον, ἀνάπτει εἰς τὴν καρδίαν τῶν σπινθῆράς τινας ἐλπίδος, ὡς διὰ νὰ κρύψῃ τὴν προσέγγισιν τῆς φρικώδους ἐκείνης ὥρας, τὴν δοπίαν κανεὶς δὲν πρέπει νὰ γνωρίζῃ.

Τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου της ἡ Παρασκευὴ ἐπαριπάτησεν ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου, χωρὶς ἐν τοσούτῳ ν' ἀποκάμη ὅσον ἀλλοτε. Περιτειλιγμένη ἐντὸς παχέως τινος ἐνδύματος ἐκάθησε παρὰ τὴν πύλην. Οἱ ήλιος τοῦ χειμῶνος ἐφαντεῖτο διτὶ τὴν ἐζωογόνει, καὶ ἡ θέα τῆς χιόνος ἀνενθύμιζεν εἰς αὐτὴν τὴν Σι-βηρίαν καὶ τοὺς παρελθόντας καιρούς. Ἀμαζά τις περιέχουσα ὁδοιπόρους διέβη ἐμπροσθέν της μὲ ταχύτητα, καὶ ἡ ἐλπὶς ἀνεγεννήθη εἰς τὴν καρδίαν της. «Ἐδν, εἶπεν, εἶμαι καλήτερον τὴν προσεχῆ ἀνοιξίν,

θὰ ὑπάγω νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς γονεῖς μου εἰς Βλαδίμηρό· δὲν θὰ μὲ συνοδεύσεις, φίλη μου;» ἀλλ' ὅταν ἐλεγεῖ ταῦτα οἱ μὲν ὄφθαλμοί της ἐλαυνοῦσιν ἀπὸ σύχαρίστησιν, δὲ θάνατος ἐπλανᾶτο ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλα της· ἡ φίλη της ἐπροσπάθει νὰ δεικνύῃ φαιδρότητα, καὶ νὰ κρατῇ τὰ δάκρυά της.

Τὴν ἐπιοῦσαν, 8 ὀκτωβρίου, ἐφοτὴν τῆς ἀγίας Βαρθολομαίας, μετέβη εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ νὰ μεταλάβῃ πρὸς τὸ ἐσπέρας ὅμιλος ἐχειροτέρευσεν, καὶ ἐξηπλώθη εἰς τὴν κλίνην της διὰ νὰ ἀναπαυθῇ, χωρὶς νὰ ἐκδύθῃ. Πολλαὶ καλογραῖαι ἦσαν παροῦσαι, καὶ μὴ νομίζουσαν ἐπικείμενον τὸν θάνατόν της, ωμίλουν δυνατὰ καὶ ἐγέλων διὰ νὰ τὴν διασκεδάσωσιν· ἀλλ' ἡ παρουσία των τὴν ἐπτενοχώρει. Όταν ἤσχουσε τὸν κώδωνα προσκαλοῦντα εἰς τὴν ἐσπερινὴν προσευχὴν τὰς συντρόφους της, τὰς ἐπρότρεψε νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ παρακαλέσωσι καὶ δι' αὐτήν. «Καὶ σήμερον ἀκόμη, εἶπε, θὰ δεκθῆτε τὸν Θεόν ὑπέρ τῆς ὑγείας μου, ἀλλὰ μετά τινας ἐδημοφάδας, θὰ εὔχεσθε ὑπέρ ἀναπάυσεως τῆς ψυχῆς μου.» Μόνη ἡ φίλη της ἔμεινε μετ' αὐτήν· ἡ Παρασκευὴ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀναγνώσῃ, κατὰ τὴν τάξιν, τὴν προσευχὴν της, θέλουσα νὰ ἐκπληρώσῃ μέχρι τέλους τὸ χρέος της· ἡ μοναχὴ, γονατίσασα πλησίον τῆς κλίνης, ἔψαλλε μὲν χαμηλὴν φωνήν· μετ' ὀλίγον ὅμιλος ἡ ἀσθενής τὴν ἔνευσε νὰ πλησιάσῃ· ἡ καλὴ φίλη ἐπλησίασε καὶ μόλις ἤκουσε τὴν Παρασκευὴν λέγουσαν· «μηδὲν τοις πλέον, φιλτάτη μου· μ' ἐμποδίζεις ἀπὸ τὸ νὰ προσευχθῶ· ἀναγίνωσκε μόνον.»

Ἡ μοναχὴ ἐγονάτισεν ἐκ νέου, καὶ ἐνῷ ἀνεγίνωσκεν, ἡ ἀγωνιώσα ἔκαμεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ἐν τοσούτῳ φίλη σκότασεν.

Όταν αἱ μοναχαὶ ἐπέστρεψαν φέρουσαι φῶς, ἡ Παρασκευὴ δὲν ὑπῆρχε πλέον· ἡ δεξιά της ἔκειτο ἐπὶ τοῦ στήθους της, καὶ ἐφαίνετο ἀπὸ τὰ δάκτυλά της, δῆτι ἀπέθηκε κάρμουσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

E. M.

ΟΙ ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΟΥ ΣΤΕΡΕΩΜΑΤΟΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδιον ΙΖ').

ΙΣΤ'.

Τὸ τελευταῖον Βασιλεύοντος κυρήγονον.

Οἱ καιροὶ ἦν σκοτεινὸς καὶ ψυχρὸς, ἡ δὲν συνοδεύει τῶν ἱπποτῶν τοῦ Στερεώματος διευθύνετο πρὸς τὴν Ἀλκαντάραν. Τὸ τάγμα τοῦτο ἐφανεῖτο ὡς θελῆσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἔκεινην νὰ ἐπιδείξῃ δῆτην του τὴν λαμπρότητα. Καὶ οἱ μὲν βασιλικοὶ κομπασταὶ, ωραίων μελανοτρίχων ἐπιθαίνοντες ἵππων, ὑπερφάνως ἀνέπτυσσον διὰ τῶν δῆτων τὰς λαμπρὰς αὐτῶν ἵλας, ὃν ἔκαστος ἵππεις ὡμοίαζεν ἡγεμόνα. Οἱ δὲ Εύσταθεῖς εἴποντο κατόπιν αὐτῶν ἐν τάγμασι συνεπισιωμένοις, καὶ οἱ μουσικοὶ τῶν δύο σωμάτων ἐπιτίκον διμού φαιδρὸς καὶ χαριόστυνα ἀσματα.

Ἐμπρὸς δὲ τῶν βασιλικῶν Κομπαστῶν ἐγοργούτο, ἐπτερύγιεν, προεκάλπαζε χαριέντως δὲ καλὸς ἵπποτης τοῦ Πατανίου· καὶ ἡτον θαῦμα ὡς ἀστήρ τοῦ πίλου του ἀκτινοβολῶν μακρόθεν, ἀν καὶ ήλιος δὲν ὑπῆρχε, καὶ τὸ λαμπρὸν κυανοῦν τοῦ ἐνδύματος του, μυκτηρίζον τρόπον τινα τὸν φαιδρὸν καὶ ἀρανῆ τοῦ Βασιλέως μανδύαν.